

KVALITETSDEKLARATION

Investeringsfonder, tillgångar och skulder

Ämnesområde
Finansmarknad

Statistikområde
Finansiella företag utom försäkringsföretag

Produktkod
FM0403

Referenstid
2018 kvartal

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
Statistiken presenteras i text, tabeller och diagram	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att visa utvecklingen över tid för tillgångar och skulder hos investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn (fonder som är registrerade i Sverige). Statistiken ska också redovisa fondförmögenheten samt belopp för sålda och inlösta fondandelar. Slutligen ska statistiken redogöra för hur fondernas tillgångar är fördelade samt sektorfördelat fondvärde.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken utgör ett viktigt underlag i SCB:s Sparbarometer och Finansräkenskaper. Andra områden på SCB som använder sig av statistiken är Finansmarknadsstatistiken för att estimera allmänhetens innehav av korta värdepapper (detta är en del av penningmängdsmåttet M3) och Betalningsbalansen som använder sig av det utländska ägandet i svenskregistrerade investeringsfonder. Därutöver används statistiken av Finansinspektionen i dess tillsynsverksamhet, av Riksbanken, av branschintressenter för marknadsanalyser och av media.

1.2 Statistikens innehåll

De målstorheter som redovisas är investeringsfondernas tillgångar och skulder uppdelad på andelsägare, investeringar uppdelade på finansiella instrument samt transaktioner under kvartalet.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av samtliga investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn, fonder som är registrerade i Sverige. Utlandsregistrerade investeringsfonder med verksamhet i Sverige liksom svenska fondbolags utlandsregistrerade fonder ingår inte. Intressepopulationen (den population som användaren är intresserad av), sammanfaller i det här fallet med målpopulationen (den som är möjlig att observera under givna förutsättningar).

Målobjekt är den enskilda fonden som ingår i populationen, alla investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn. Observations- och målobjekt stämmer väl överens.

1.2.2 Variabler

De huvudsakliga målvariablerna är:

- Typ av investeringsfond
- Fondandelar, utdelningar och avgifter
- Fondens tillgångar och skulder
- Fondens värde fördelat på fondandelsägare

- Transaktioner fördelat på fondandelsägare
- Inbetalt belopp för sålda fondandelar (inkl. återinvesterad utdelning) och utbetalt belopp för inlösta fondandelar.
- Specifikation av fondens investeringar i finansiella instrument.
- Marknadsvärden vid kvartalets utgång samt transaktioner under kvartalet.

Intresse- och observationsvariablerna stämmer överens med målvariablerna.

För en beskrivning av hur målvariablerna konstrueras utifrån observationsvariablerna, se dokumentationen i SCB:s mikrodatabaser (MetaPlus) samt den fullständiga versionen av blanketten "Blankett - Kvartalsrapport för värdepappersfonder och specialfonder" på Finansinspektionens webbplats www.fi.se.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är summa i miljoner kronor av respektive tillgångs- och skuldpost och även antal aktiva fonder.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas per fondtyp och sektor enligt följande indelningar:

Fondtyp

Räntefonder

- Räntefonder, korta
- Räntefonder, lång

Aktiefonder

Blandfonder

Fond-i-fonder

Övriga fonder

Sektor enl. INSEKT (Standard för institutionell sektorindelning)

Kommuner

Socialförsäkring

Hushåll

- Hushållens individuella pensionssparande
- Hushållens icke-vinstdrivande organisationer

Svenska finansiella bolag (bl.a. banker, bostadsinstitut, investmentbolag, försäkringsbolag osv.)

Svenska icke-finansiella bolag

Utlandet

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkten är sista dagen i varje kvartal för balansuppgifter och tidsperioden hela kvartal för transaktioner.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den totala tillförlitligheten anses vara hög, bland annat på grund av att undersökningen är en totalundersökning och statistiken är därför inte behäftad med osäkerhet med hänsyn till skattning.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken har endast ett par kända osäkerhetskällor som förekommer under mätningen och beskrivs nedan under 2.2.3 Mätning.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken då ingen urvalsosäkerhet förekommer då undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Finansinspektionen tillhandahåller förteckningar över de investeringsfonder som undersökningen ska avse, dvs samtliga investeringsfonder som är registrerade i Sverige och som står under Finansinspektionens tillsyn. Det finns inga kända brister i dessa förteckningar, dvs. ingen under- eller övertäckning förekommer.

2.2.3 Mätning

SCB bedömer att uppgiftslämnarna inte har några större problem att förstå vilka uppgifter som efterfrågas.

Ägande av fonder via depå eller liknande, exempelvis genom nätmäklare, hamnar i statistiken under finansiella företag. I dagsläget går det inte att urskilja hur mycket som är förvaltade depåer och hur mycket som direktägs av finansiella företag och inte heller vem som är slutlig ägare till depåerna. Liknande problematik finns även för hushållens innehav, då många fondbolag säljer sina fonder via banker och då rapporteras banker som slutkund istället för hushåll. På grund av att uppgiftslämnarna inte har möjlighet att få fram information om slutkund i dessa fall, finns det ingen kännedom om hur det påverkar statistiken.

Det uppkommer en dubbelräkning i samband med att fonder placerar i andra fonder som också är rapportörer. Dubbelräkningen sker då exempelvis hushållen köper andelar i en fond-i-fond som sedan i sin tur köper fondandelar i egna och/eller andra fondbolag. Ingen studie har genomförts för att uppskatta storleken på den eventuella dubbelräkningen.

Primäruppgifterna samlas in elektroniskt av Finansinspektionen, frågeformuläret återfinns på Finansinspektionens webbplats www.fi.se. För sektorfördelning finns SCB:s företagsdatabas att tillgå för rapportörerna.

2.2.4 Bortfall

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken, då undersökningen har full svarsfrekvens och resultaten innehåller ingen osäkerhet till följd av svarsbortfall.

2.2.5 Bearbetning

I granskningsarbetet prioriteras investeringsfonder med störst balansomslutning. Granskningskontroller görs utifrån logiska villkor och fångar de större felen i insamlade data. Ingen systematisk granskning görs för att upptäcka mindre fel men de har heller ingen eller liten påverkan på statistiken. Motsvarande granskning görs även på aggregerad nivå. Framställningen av resultattabeller är relativt enkel då det är en totalundersökning utan bortfall. Risken för bearbetningsfel får anses liten.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken då inga modellantaganden görs.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas. Revideringar förekommer när granskningsarbetet konstaterar fel vid tidigare rapporter. Revideringar sträcker sig inte mer än 8 kvartal tillbaka.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken redovisas cirka 7 veckor efter referensperiodens slut.

3.2 Frekvens

Rapportering för uppgiftslämnarna sker på kvartalsbasis till Finansinspektionen. Samma tidsintervall gäller även för SCB:s redovisning av statistiken.

3.3 Punktlighet

Statistiken publiceras i enlighet med planerad publicering och hittas i publiceringskalendern för Sveriges officiella statistik på SCB:s webbplats, www.scb.se/Publiceringskalender.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken om Investeringsfonder publiceras i serien statistiska meddelande (SM) Värdepappersfonder FM 37 på svenska och engelska. SM:et publiceras som PDF på produkthemsidan www.scb.se/FM0403. Statistiskt meddelande innehåller beskrivande text och en rad tabeller och diagram. Det som visas i tabellerna är antal aktiva fonder, fondförmögenhet uppdelat på fondtyp och innehavarsektor, nettosparande uppdelat på innehavarsektor, bruttosparande uppdelat på fondtyp, totalt sparande och för endast hushåll och slutligen fondernas placeringar uppdelat på finansiella instrument. Diagrammen visar nettosparande totalt och för hushåll, fondförmögenhet fördelat på fondtyp och fondtypernas andel av det totala fondvärdet.

I Statistikdatabasen presenteras fondförmögenhet som kan brytas ner på fondtyp och innehavarsektor. Fondsparandet visas både brutto uppdelat på

inbetalt och utbetalt och som netttotal. Även fondsparandet kan brytas ner på fondtyp och innehavarsektor.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Specialbearbetningar kan göras av SCB på beställning mot ersättning enligt fastställd taxa.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i text, tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet dokumenteras i denna kvalitetsdeklaration och framtagningen av statistiken i SCBDOK. Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus). Dokumentationerna finns publicerade på SCB:s webbplats, www.scb.se/FM0403. Uppgiftsinsamlingen regleras av Finansinspektionens författningssamlingar, FFFS 2013:9 och FFFS 2013:10 som finns tillgänglig på Finansinspektionens webbplats www.fi.se.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Följande händelser har inträffat över tid sedan datainsamlingen påbörjats och ger upphov till tidseriebrott på variabelnivå:

En omarbetad blankett infördes fr.o.m. andra kvartalet 1998 med syftet att bättre motsvara de krav som ställs i bl.a. European System of Accounts (ESA 95).

Fr.o.m. fjärde kvartalet 2000 tillkom sektorn socialförsäkring, med undersektor Premiepensionsmyndigheten, PPM, för att tydliggöra sparatet i form av premiepensionsmedel. PPM omklassificerades fr.o.m. andra kvartalet 2007 till sektorn finansiella företag enligt riktlinjer från Eurostat. När Pensionsmyndigheten bildades den 1 januari 2010 upphörde PPM, men innehav via premiepensionen rapporteras under finansiella företag t.o.m. andra kvartalet 2011. Fr.o.m. tredje kvartalet 2011 rapporteras Pensionsmyndigheten och premiepensionsinnehaven under socialförsäkring

I samband med övergången till elektroniskt inrapporteringssystem fr. o. m. första kvartalet 2001 har blanketten utökats något med bland annat en finare fördelning av olika fondtyper.

Första kvartalet 2005 ändrades blanketten med finare motpartsnedbrytning samt att uppdelningen SEK/utländsk valuta togs bort.

Tredje kvartalet 2008 ändrades blanketten med bl.a. en förändrad definition av penningmarknadsinstrument. Som penningmarknadsinstrument räknas räntebärande värdepapper med en ursprunglig löptid på upp till 397 dagar. Tidigare var gränsen ett år.

Från januari 2012 ändrades definitionen av penningmarknadsfonder för att harmonisera med ECB:s statistik och European Securities and Markets Authority:s (ESMA:s) vägledning om penningmarknadsfonder. Däremot har kvartalsrapporten investeringsfonder valt att behålla den gamla definitionen

(korta räntefonder). Definitionen av korta räntefonder skiljer sig således från European Securities and Markets Authority:s (ESMA:s) definition av penningmarknadsfonder. ESMA har en snävare definition av vad som är penningmarknadsfonder jämfört med definitionen som här används för korta räntefonder.

Fr.o.m. juli 2013 gäller nya författningssamlingar (FFFS 2013:9 och FFFS 2013:10). De nya föreskrifterna upphäver föreskrifterna om investeringsfonder, FFFS 2008:11, men har i huvudsak samma innehåll som dessa, bortsett från att bestämmelser som specifikt rör specialfonder flyttas till ett särskilt kapitel i föreskrifterna om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Även bestämmelser om förvaltningsbolag och fondföretag med tillstånd enligt 1 kap. 8 § respektive 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder tas bort. Motsvarigheter till dessa bestämmelser införs i föreskrifterna om förvaltare av alternativa investeringsfonder i den omfattning det är aktuellt.

Från och med fjärde kvartalet 2014 ändrades sektorfördelningen i och med nya ESA (2010), detta innebär en del omklassificeringar mellan andelsägarsektorer.

Från och med fjärde kvartalet 2014 har även blanketten till viss del förnyats. Förutom namnuppdateringar på sektorer, har det skett vissa ändringar inom sektorn svenska finansiella bolag, posten 'Övriga finansinstitut' har utgått och nya sektorposter har tillkommit i form av en uppdelning av försäkringsbolag och pensionsinstitut. Samt posterna 'Övriga finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut', 'Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag' och 'Övriga svenska finansiella bolag' alla underkategorier till svenska finansiella bolag har tillkommit.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Redovisningen följer den sektorindelning som finns i INSEKT 2000 fram till kvartal 4 2014, efter det gäller INSEKT 2014 (se 5.1 Jämförbarhet över tid). Utöver punkter listade ovan (5.1 Jämförbarhet över tid) så finns det viss inkonsekvens i huruvida transaktioner skall rapporteras vid fusioner och när utlandsregistrerade fonder blir svenskregistrerade och vice versa.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken utgör ett viktigt underlag i SCB:s Sparbarometer och Finansräkenskaper. Andra områden på SCB som använder sig av statistiken är Finansmarknadsstatistiken för att estimerar allmänhetens innehav av korta värdepapper (detta är en del av penningmängdsmåttet M3) och Betalningsbalansen som använder sig av det utländska ägandet i svenskregistrerade investeringsfonder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden då det inte finns några avrundningar, säsongrensning eller andra orsak till det .

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken är en del av Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

C Bevarande och gallring

Inga gallringsbeslut har utfärdats för denna undersökning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger och regleras i Finansinspektionens författningssamling, FFFS 2013:9 samt FFFS 2013:10 enligt förordningar 2013:588, 2016:587 och lag 2004:46 om värdepappersfonder och lag 2013:561 om alternativa investeringsfonder.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

Produkten har fr.o.m. fjärde kvartalet 2008 bytt namn från värdepappersfonder till investeringsfonder då statistiken innefattar både värdepappersfonder och specialfonder.

Statistik för värdepappersfonder har sammanställts varje kvartal sedan 1985. T.o.m. tredje kvartalet 1991 redovisades värdepappersfonderna totalt. Därefter gjordes även en uppdelning på typ av fond enligt FFFS 2004:12. Fondtyperna som redovisas är aktiefonder, korta och långa räntefonder, blandfonder, fond-i-fonder och övriga fonder. Tidigare särredovisades också allemansfonder och försäkringspremiefonder. Under 2007 har premiepensionsmyndigheten (PPM) flyttats från socialförsäkringssektorn till sektorn finansiella företag enligt riktlinjer från Eurostat. Från första januari 2010 har Premiepensionsmyndigheten, PPM, upphört och har tillsammans med Försäkringskassans pensionsadministration slagits ihop till en gemensam myndighet, Pensionsmyndigheten. Pensionsmyndigheten räknas till sektorn socialförsäkring. Till och med andra kvartalet 2011 fortsätter Pensionsmyndigheten att i statistiken räknas till den finansiella företagssektorn (som försäkringssparande). Därefter kommer hushållens fondtillgångar i premiepensionssystemet att rapporteras under socialförsäkring i statistiken.

Från och med tredje kvartalet 2011 kommer Pensionsmyndigheten att rapporteras under socialförsäkring enligt den sektorklassificering som beslutats efter att den nya myndigheten startats. I och med de nya

fonddirektiven UCITS IV (Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities) blir det tillåtet för en fond att placera över 85 procent av fondförmögenheten i en annan fond. Dessa fonder benämns matar- och mottagarfonder. För att kunna fånga utvecklingen för denna typ av fonder så införs rapportering av matar- och mottagarfonder som varav-poster under icke-monetära fonder.

Från och med fjärde kvartalet 2014 ändrades sektorfördelningen i och med nya ESA (2010), detta innebär en del omklassificeringar mellan andelsägarsektorer. Förutom namnuppdateringar på sektorer, har det skett vissa ändringar inom sektorn svenska finansiella bolag, posten Övriga finansinstitut har utgått och nya sektorposter har tillkommit i form av en uppdelning av försäkringsbolag och pensionsinstitut. Samt posterna Övriga finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut, Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag och Övriga svenska finansiella bolag alla underkategorier till svenska finansiella bolag.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Finansinspektionen
Kontaktinformation	Jens Vilkund
E-post	fornamn.efternamn@fi.se
Telefon	08-408 980 00

Statistikproducent	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Sanna Stafstedt
E-post	fornamn.efternamn@scb.se
Telefon	010-479 4371